

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA EDUCACIÓN FÍSICA

CURSO ESCOLAR 2022/2023. 2º e 4º ESO

Ismael García Carballo; xefe de departamento.

ÍNDICE

1.	INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	1
2.	CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE.....	3
	COMPETENCIAS CLAVE DENDE A EF	3
	(CSC) Competencia social e cívica:.....	3
	(CAA) Competencia de aprender a aprender:	4
	(CSIEE) Iniciativa e espírito emprendedor:	4
	(CCEC) Competencia de conciencia e expresións culturais:.....	4
	(CMCCT) Competencia matemática e en ciencia e tecnolóxica:.....	4
	(CD) Competencia dixital:	5
	(CCL) Competencia na comunicación lingüística:	5
3.	CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.....	5
3.1.	2º ESO	5
3.2.	4º ESO	6
4.	CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE	7
4.1.	2º ESO	7
4.2.	4º ESO	14
5.	TEMPORALIZACIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS POR CURSOS	23
5.1.	2º E.S.O.	23
5.2.	4º E.S.O.	25
6.	CONCRECIÓN METODOLÓXICAS E MATERIAIS CURRICULARES QUEREQUIRE A MATERIA.	27
6.1.	Características Xerais	27
6.2.	Métodos e Estilos de Ensino	28
6.3	Tarefas.	28
6.4.	Estratexias.....	28
6.5.	Agrupamentos, Tempos e Espazos.	28
6.7	Actividades de Ensino – Aprendizaxe.	29
6.8	Actividades Complementarias e Extraescolares.	29
6.9	Elementos transversais.....	29
7.	CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	30
7.1.	Alumnado coa materia pendente	32
8.	INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E APRÁCTICA DOCENTE.	33
8.1.	Indicadores de logro do proceso de ensino	33
8.2	Indicadores de logro da práctica docente.....	34
9.	ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.....	35
10.	DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUENCIA DOS RESULTADOS.....	35
11.	MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	36
12.	ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POR CADA DEPARTAMENTO DIDÁCTICO	38
12.1	Actividades complementarias en horario escolar:.....	38
12.2	Actividades extraescolares:.....	38
13.	MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.....	38
13.1	INDICADORES.....	39
14.	REFERENCIAS NORMATIVAS	40

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

O IES Poeta Añón está ubicado na rúa Poeta Añón s/n, no Concello de Outes, a escasos metros do núcleo urbano e dentro da parroquia de Serra de Outes.

É un centro de nova xeración que posúe a peculiaridade de que o ximnasio se atopa incluído no interior do edificio como unha aula máis.

Este centro consta de dúas únicas plantas para cuxo acceso conta con escaleiras e ascensor. Na planta inferior atopamos a conserxería, a secretaría, os despachos dos cargos directivos, servizos para profesorado, seminarios, biblioteca, os vestiarios para os alumnos e a cafetería. A segunda planta queda reservada para a sala do profesorado, as doce aulas existentes e o ximnasio, o cal posúe unha escaleira interior que o comunica cos vestiarios, así como o seminario de educación física que dispón de aseo con ducha e un improvisado almacén colocado nun tramo de corredor inutilizado, pechado con tres portas que comunican co ximnasio, o departamento e o corredor desta segunda planta.

En canto ao ximnasio, contamos cun chan de caucho, sobre o que se pintou unha pista de baloncesto e tres de bádminton.

Dispoñemos tamén dunha instalación exterior ao aire libre cunha pista cementada de fútbol sala, coas súas porterías e unha pequena pista de baloncesto improvisada nun lateral da anterior coas súas canastras móbiles correspondentes.

Ademais destas instalacións, podemos aproveitar outras para sesións puntuais como:

1. A sala de audiovisuais; onde dispomos de televisor, vídeo, DVD e sistemas de proxección que poden ser útiles para impartir certos contidos teóricos como o caso de 1º auxilios...etc.

2. O aula de cada un dos grupos; empregada para impartir clases teóricas, realizar exames teóricos, etc.

3. A contorna natural e arredores do centro; espazo que rodea o edificio e as pistas, o paseo fluvial do río Tines, os arredores da Piscina Municipal (a 700 mts. do Centro), onde se poden desenvolver sesións de orientación, de resistencia, etc.

O IES Poeta Añón é un centro público no que unicamente se imparte o Ensino Secundario Obrigatorio, atopándonos polo tanto alumnos de idades comprendidas entre os 12 e os 18 anos (puberdade e adolescencia), feito a ter en conta á hora de programar os contidos e as actividades extraescolares e complementarias desenvolvidas neste área.

Conta cun departamento de Educación Física composto polo profesor Ismael García Carballo, graduado en Ciencias da Actividade Física e do Deporte, que imparte clase a todos os grupos da ESO e que exerce a función de xefe de departamento. Como órganos colexiados cabe subliñar o Consello Escolar e mailo Claustro de Profesores. Como órganos unipersonais destaca a Dirección, a Xefatura de Estudos e a Secretaría, e como órganos de Coordinación Docente os diferentes Departamentos Didácticos.

O número total do alumnado matriculado no centro é de 135. A maioría ven de pequenas e dispersas poboacións que alberga o Concello de Outes, polo que practicamente todo o alumnado se despraza diariamente no servizo de autobuses.

Este alumnado atópase distribuído nos seguintes grupos:

	A	B	TOTAL
1º ESO	17	18	35
2º ESO	19	19	38
3º ESO	19	17	36
4º ESO	26		26
			135

En canto ao nivel de experiencias relacionadas coa práctica de actividade física e aproveitamento do tempo de lecer, podemos dicir que atopamos pouca variedade, centrándose case exclusivamente no fútbol 11 e unha minoría de practicantes de piragüismo, bádminton, equitación. Aínda que moitos deles desprázanse ata localidades veciñas como Noia e Muros para facer taekwondo, atletismo e vela.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Nas clases de educación física traballamos para propiciar a adquisición das competencias clave, integrando os coñecementos conceptuais (saber) coa execución de tarefas que implican habilidades e destrezas (saber facer ou como facer) xunto cunha actitude baseada no respecto (saber ser).

SABER (coñecementos/conceptos)	SABER FACER OU COMO FACER (habilidades/destrezas/ procedementos)	SABER SER (actitudes)
--	---	---------------------------------

Dende a EF, propoñemos actividades didácticas que promovan tanto o desenvolvemento integrado das competencias, como procesos de análise e reflexión, que permitan tanto a autoevaluación do alumnado, coma o traslado deses coñecemento a outros ámbitos da vida.

COMPETENCIAS CLAVE DENDE A EF

(CSC) Competencia social e cívica:

A través do desenvolvemento da educación en valores, como a responsabilidade individual e grupal, o traballo cooperativo, o diálogo ante o conflito, o respecto, poñerse no lugar do outro, etc. Dende a E.F proporcionáanse coñecementos sobre o funcionamento do corpo, adquisición de hábitos saudables, capacidade para autoregular o esforzo, reflexión e actitude crítica cara aos estereotipos sociais, modas e consumos. Tamén adquire importancia o movemento no ámbito natural, a investigación no medio e o respecto a este, así como o desenvolvemento das capacidades físicas relacionadas coa saúde e a mellora da calidade de vida.

(CAA) Competencia de aprender a aprender:

Dende as metodoloxías investigadoras: a conciencia das súas propias posibilidades e limitacións, a autoesixencia, a súa autonomía e iniciativa persoal, mediante tarefas que demanden do alumnado a toma de decisións e a posta en marcha dos mecanismos perceptivos, levando a cabo unha aprendizaxe significativa.

(CSIEE) Iniciativa e espírito emprendedor:

Mediante estratexias metodolóxicas utilizando situacións motoras de carácter aberto que permitan o desenvolvemento da capacidade para tomar decisións de forma autónoma e o desenvolvemento da creatividade. Tamén no deseño e organización de actividades físico-motoras de xeito autónomo e con actitudes de autosuperación e perseveranza.

(CCEC) Competencia de conciencia e expresións culturais:

Dende a E.F e o seu currículo para a ESO, proporciónanse á hora de desenvolver os contidos como; os xogos tradicionais e populares e as actividades de expresión e bailes (creatividade, plasticidade e estética). Ademais, estas prácticas fomentan actitudes de respecto, tolerancia e responsabilidade.

(CMCCT) Competencia matemática e en ciencia e tecnolóxica:

O alumnado debe aprender ao longo dos cursos, a facer cálculos matemáticos e físicos de aplicación práctica, coma os índices de frecuencia cardíaca, intensidades de traballo, tempos de recuperación, número de series e repeticións para unha carga física eficaz, zoas de traballo segundo niveis de frecuencia cardíaca, e implicacións fisiolóxicas de cara a saúde, etc. Deben tamén valorar os hábitos da sociedade actual en relación co dieta, o consumo e o exercicio, e a súa implicación conxunta nos estilos de vida saudable. Tamén coa valoración das diversas dimensións do deporte e outras actividades físicas no eido do tempo de ocio (os deportes de masas e minoritarios, o movemento olímpico, as actividades de risco, o culto ao corpo etc.). E todo elo, co emprego de información obtida dende fontes que garantan o saber cunha fundamentación baseada no método científico, facendo emprego das novas tecnoloxías para fomentar a práctica saudable de actividades físico-deportivas, facilitar o seu control e, por suposto, para a obtención de recomendacións para a mesma cunha base científica.

(CD) Competencia dixital:

Na materia de E.F utilizarase como recurso de ampliación de información, para o manexo de fontes e noticias na Rede con capacidade selectiva e crítica.

(CCL) Competencia na comunicación lingüística:

A través da codificación e decodificación de mensaxes na expresión do corpo e o seu movemento, no medio natural, nas actividades cooperativas, nas deportivas, no vocabulario propio dos xogos e deportes galegos. Tamén na verbalización durante as sesións, o diálogo entre compañeiros, en lecturas para completar aspectos dos contidos, etc.

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS PARA O CURSO.

3.1. 2º ESO

O alumnado, ao remate do presente curso debe de ser capaz de:

- Identificar e tomar conciencia dos efectos inmediatos que sobre o organismo ten a realización de exercicio físico e os beneficios que lle reporta dita práctica.
- Coñecer e practicar as capacidades físicas básicas, dedicando unha maior atención á resistencia aeróbica e á forza.
- Tomar conciencia da relación positiva que o desenvolvemento das capacidades físicas básicas ten sobre a saúde.
- Utilizar a frecuencia cardíaca como indicador da intensidade do exercicio.
- Coñecer e practicar modalidades deportivas individuais e colectivas, aplicando os fundamentos regulamentarios, técnicos e tácticos en situacións de xogo tanto adaptadas como reais.
- Levar á práctica quecementos de tipo xeral previos á actividade físico-deportiva a realizar e quecementos específicos para as modalidades deportivas practicadas ao longo do curso.
- Utilizar o movemento como medio de expresión e comunicación, e iniciarse en técnicas expresivas como a danza.
- Desenvolver os aspectos de relación cos demais a través da práctica de actividades físico-

deportivas e recreativas, fomentando actitudes de tolerancia, respecto e cooperación.

3.2. 4º ESO

O alumnado, ao remate do presente curso debe de ser capaz de:

- Coñecer e asumir os efectos beneficiosos do quecemento aplicado á actividade física a realizar posteriormente.
- Realizar autonomamente quecementos específicos.
- Levar a cabo un plan de adestramento de mellora do seu rendemento físico.
- Participar en prácticas deportivas de tipo convencional e tradicional en forma lúdica e de competición, aplicando autonomamente os principios de xogo específicos de cada situación.
- Diseñar e realizar actividades expresivas colectivas con soporte musical.
- Mostrar actitudes de respecto cara ao profesor/a, alumnos/as e materiais, mantendo actitudes de tolerancia e colaboración.
- Participar de xeito activo e eficaz nas diferentes propostas grupais, con achegas individuais claras e medibles.
- Valorar os efectos (beneficiosos-nocivos-contraindicados) que a actividade física regular ten para a saúde mediante a comparación con grupos sociais da contorno.
- Planificar e realizar actividades na natureza de baixo impacto ambiental.
- Coñecer e aplicar normas básicas de hixiene postural sobre a base de criterios ergonómicos.
- Diseñar e practicar, en grupos pequenos, composicións con ou sen base musical, como medio de expresión e comunicación.
- Coñecer os estudos vinculados á educación física.
- Superar os estereotipos de xénero na práctica deportiva.

4. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE

4.1. 2º ESO

(Contribución ás competencias clave/Unidade didáctica/ Grao mínimo de consecución para superar a materia / Procedementos e instrumentos de avaliación)

	Bloque 1. Contidos comúns en Educación Física
--	---

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
bm g	B1.1. B1.2.	B1.1.	EFB1.1.1.Recoñece a estrutura dunha sesión de actividade física coa intensidade dos esforzos realizados.	CSC CMCCT	UD1- Cond.física	Recoñece as partes dunha sesión na realización de actividade física con relación á intensidade dos esforzos realizados.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario.

			EFB1.1.2. Prepara e realiza quecementos e fases finais da sesión, de xeito básico, tendo en conta os contidos que se vaian realizar.	CSC CAA	UD1-Cond. física	Recoñece exercicios de quecemento para a distintas partes da clase e é quen de levalos a cabo.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario.
			EFB1.1.3. Prepara e pon en práctica actividades para a mellora das habilidades motoras en función das propias dificultades, baixo a dirección do/da docente.	CSC	Transversal	Trae de forma habitual aseo/roupa as clases de educación física.	Observación sistemática: lista de control
m n a b	B1.4. B1.5.	B1.2.	EFB1.2.1. Aмосa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a.	CSC	Transversal	Aмосa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a.	Observación sistemática: lista de control actitudinal.
			EFB1.2.2. Colabora nas actividades grupais, respectando as achegas das demais persoas e as	CSC	Transversal	Participa en actividades grupais, escoita, dialoga e traballa cos	Observación sistemática: lista de control actitudinal.
c d l g	B1.6.		normas establecidas, e asumindo as súas responsabilidades para a consecución dos obxectivos.			compañeiros/as.	
			EFB1.2.3. Respecta as demais persoas dentro do labor de equipo, con independencia do seu nivel de destreza.	CSC	Transversal	Respecta a todos os compañeiros/as sen discriminar por razón de sexo e de destreza.	Observación sistemática: lista de control actitudinal.
m a c d g l	B1.7.	B1.3.	EFB1.3.1. Coñece e identifica as posibilidades que ofrece o seu contorno próximo para a realización de actividades físico-deportivas.	CSC	Transversal	Coñece a oferta deportiva do seu concello e do seu barrio	Enquisa/ Cuestionario/ Traballo de investigación.
	B1.8. B1.9. B1.10.		EFB1.3.2. Respecta o seu contorno e a valora	CSC	Transversal	Coñece as oportunidades da	Enquisa/Cuestionario/

ñ			como un lugar común para a realización de actividades físico deportivas.			contorno natural próximo.	Traballo de investigación. Entrevista.
			EFB1.3.3. Analiza criticamente as actitudes e os estilos de vida relacionados co tratamento do corpo, as actividades de lecer, a actividade física e o deporte no contexto social actual.	CSC	UD1- Cond. Física	Recoñece actitudes positivas na práctica deportiva relacionadas con estilos de vida saudables.	Busca e lectura de artigos. Diario/Debate/Redacción. n. Cuestionario.
m n g	B1.11. B1.12. B1.13.	B1.4.	EFB1.4.1. Identifica as características das actividades físico-deportivas e artístico- expresivas propostas que poidan supor un elemento de risco relevante para si mesmo/a ou para as demais persoas.	CSC CSIEE	Transversal	Identifica os elementos de risco que supón o incumprimento das normas (material, calzado, axudas...) e cumpre na práctica para evitalos.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario.
			EFB1.4.2. Describe e pon en práctica os protocolos para activar os servizos de emerxencia e de protección no seu contorno.	CSIEE	UD1- Cond. Física	Describe os protocolos para activar os servizos de emerxencia.	Cuestionario.
h i g e	B1.14.	B1.5.	EFB1.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para elaborar documentos dixitais propios adecuados á súa idade (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, etc.), como resultado do proceso de procura, análise e selección de información salientable.	CD CCL	Transversal	Elabora en formato dixital traballos sobre os temas solicitados.	Rúbrica de presentación de traballos. Traballos. Diario.
b m ñ o			EFB1.5.2. Expón e defende traballos sinxelos sobre temas viventes no contexto social, relacionados coa actividade física ou a corporalidade, utilizando recursos tecnolóxicos.	CD CCL	Transversal	Expón o traballo solicitado.	Rúbrica de expresión oral. Traballo/presentación.

	Bloque 2. Actividades físicas artístico-expresivas
--	--

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
n m b g l d ñ g	B2.1. B2.2 · B2. 3	B2.1. · B1.2.	EFB2.1.1. Utiliza técnicas corporais básicas, de forma creativa, combinando espazo, tempo e intensidade.	CCEC	UD Expresión corpora l UD Danzas do mundo	Reproducción de tarefas baseadas na expresión artística combinando espazo tempo e intendisade	Observación Directa.
			EFB2.1.2. Crea e pon en práctica unha secuencia de movementos corporais axustados a un ritmo prefixado de baixa dificultade.	CCEC		Crea e pon en práctica unha secuencia de movementos corporais coregrafíados de aerobic e de acrosport axustados a un ritmo prefixado de baixa dificultade.	Rúbrica de avaliación. Exame práctico. Proxecto. Grabación de video
			EFB2.1.3. Colabora no deseño e na realización de bailes e danzas sinxelas, adaptando a súa execución á dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	CCEC			
			EFB2.1.4. Realiza improvisacións de xeito individual como medio de comunicación espontánea.	CCEC			

	Bloque 3. Actividade física e saúde
--	-------------------------------------

Obxectivos	Contidos	Criterios	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
------------	----------	-----------	---------------------------	--------------------	----	----------------------------	----------------------------

		de avaliación					
m f b g	B3. 1 B3. 2 B3. 3 B3. 4 B3. 5 B3. 6	- B.3.1	EFB3.1.1. Analiza de xeito básico a implicación das capacidades físicas e as coordinativas nas actividades físico deportivas e artístico-expresivas traballadas no ciclo.	CMCCT	Transversal	Identifica e Clasifica as capacidades físicas e coordinativas implicadas en cada contido traballado	Traballo/ Ficha de análise a cumprimentar polo alumno en pequenos grupos
			EFB3.1.2. Relaciona diferentes tipos de actividade física e alimentación co seu impacto na súa saúde.	CMCCT	Transversal	Identifica os efectos dos tipos de actividades física practicadas e a alimentación propia	Traballo/ Ficha de análise a cumprimentar polo alumno en pequenos grupos
			EFB3.1.3. Relaciona as adaptacións orgánicas principais coa actividade física sistemática, así como coa saúde e os riscos e as contraindicacións da práctica deportiva.	CMCCT	UD1- Cond. Física	Relaciona as adaptacións xeradas polo practica de actividade	Ficha de traballo. Traballo en pequeno grupo.
			EFB3.1.4. Adapta a intensidade do esforzo controlando a frecuencia cardíaca correspondente ás marxes de mellora do principais factores da condición física.	CMCCT	UD1- Cond. Física	Pon en practica as actividades propostas para a mellora da condición física regulando o esforzo a través da súa frecuencia cardíaca	Ficha de traballo. Observación directa
			EFB3.1.5. Aplica con axuda procedementos para autoavaliar os factores da condición física.	CMCCT	UD1- Cond. Física	Realiza test de valoración da condición física analizando os seus resultados	Ficha de traballo Observación directa
			EFB3.1.6. Identifica as características que deben ter as actividades físicas para ser consideradas saudables, adoptando unha	CMCCT CSC	UD1- Cond. Física	Fai unha redacción reflexiva en formato dixital ou escrito, acerca do seu propio estilo de vida e	Traballo/ Reflexión escrita/Emprego de TICs

			actitude crítica fronte ás prácticas que teñen efectos negativos para a saúde.			actividades físicas practicadas.	
--	--	--	--	--	--	----------------------------------	--

Bloque 4. Os xogos e as actividades deportivas							
--	--	--	--	--	--	--	--

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
abgm	B.4.1 B.4.2 B.4.3	▪ B.4.1 ▪	EFB4.1.1. Aplica os aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas adaptadas, respectando as regras e as normas establecidas.	CAA CSIEE	Ud deportes	Emprega os fundamentos técnicos e tácticos explicados para obter vantaxe inicial no transcurso da acción de xogo, respectando as regras e normas establecidas.	Exame práctico. Rúbrica de avaliación.
			EFB4.1.2. Autoavalía a súa execución de xeito básico con respecto ao modelo técnico formulado.	CAA CSIEE	Ud deportes		Rúbrica de autoavaliación.
			EFB4.1.3. Describe a forma de realizar os movementos implicados nos modelos técnicos adaptados.	CAA CSIEE	Ud deportes		Explicación oral. Reflexión escrita
			EFB4.1.4. Mellora o seu nivel na execución e aplicación das accións técnicas respecto ao seu nivel de partida, amosando actitudes de esforzo e superación.	CAA CSIEE	Ud deportes	Mellora o seu nivel de execución con respecto ao seu nivel de partida, amosando actitudes de esforzo e superación, adecuado ás súas circunstancias persoais	Exame práctico. Rúbrica de avaliación.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ d ▪ g ▪ m 	B.4.4 B.4.5	B.4.2	EFB4.2.1. Adapta os fundamentos técnicos e tácticos para obter vantaxe na práctica das actividades físico-deportivas de oposición ou de colaboración-oposición facilitadas.	CAA CSIEE	Ud deportes	Actúa en función do adversario e do móbil nas situacións de colaboración, oposición e colaboración-oposición	Exame práctico. Rúbrica de avaliación.
			EFB4.2.2. Describe simplifadamente e pon en práctica de xeito autónomo aspectos de organización de ataque e de defensa nas actividades físico-deportivas de oposición ou de colaboración-oposición facilitadas.	CAA CSIEE	Ud deportes		Explicación oral. Reflexión escrita
			EFB4.2.3. Discrimina os estímulos que cómpre ter en conta na toma de decisións nas situacións de colaboración, oposición e colaboración-oposición facilitadas, para obter vantaxe ou cumprir o obxectivo da acción.	CAA CSIEE	Ud deportes		Observación, lista control
			EFB4.2.4. Reflexiona sobre as situacións facilitadas resoltas valorando a oportunidade das solucións achegadas e a súa aplicabilidade a situacións similares.	CAA CSIEE	Ud deportes		Explicación oral. Reflexión escrita

4.2. 4º ESO

(Contribución ás competencias clave/Unidade didáctica/ Grao mínimo de consecución para superar a materia / Procedementos e instrumentos de avaliación)

	Bloque 1. Contidos comúns en Educación Física
--	---

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
bm g	B1.1	B1.1.	EFB1.1.1. Relaciona a estrutura dunha sesión de actividade física coa intensidade dos esforzos realizados.	CSC CMCCT	CF Condición física	Coñece a intensidade dos esforzos a realizar en cada parte da sesión de actividade física.	Cuestionario.

	B1.2		EFB1.1.2. Prepara e realiza quecementos e fases finais de sesión de acordo co contido que se vaia realizar, de forma autónoma e habitual.	CSC	Condición física	Prepara e realiza quecementos de forma autónoma.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario. Rúbrica de avaliación.
			EFB1.1.3. Prepara e pon en práctica actividades para a mellora das habilidades motoras en función das propias dificultades.	CSC	Condición física	Preparar e por en práctica actividades para a mellora das súas habilidades motoras seguindo as pautas do profesor considerando seu nivel de habilidade.	Presentación. Rúbrica de avaliación. Portfolio.
m n a b c d l g	B1.3 B1.4 · B1.5.	B1.2.	EFB1.2.1. Aмосa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a.	CSC	Transversal	Amosa tolerancia e deportividade tanto no papel de participante como no de espectador/a.	Observación sistemática: lista de control actitudinal.
			EFB1.2.2. Colabora nas actividades grupais, respectando as achegas das demais persoas e as normas establecidas, e asumindo as súas responsabilidades para a	CSC	Transversal	Participa en actividades grupais, escoita, dialoga e traballa cos compañeiros/as.	Observación sistemática: lista de control actitudinal. Debate. Traballo grupo. Rúbrica.
			consecución dos obxectivos.				
			EFB1.2.3. Respecta as demais persoas dentro do labor de equipo, con independencia do nivel de destreza.	CSC	Transversal	Respecta a todos os compañeiros/as sen discriminar por razón de sexo e de destreza.	Observación sistemática: lista de control actitudinal.
m a c d	B1.6. B1.7 · B1.8	B1.3.	EFB1.3.1. Coñece as posibilidades que ofrece o seu contorno para a realización de actividades físico-deportivas.	CSC	CF Deporte/ ocio AMN	Coñece a oferta deportiva do seu concello e do seu barrio. Coñece, analiza e practica actividades do seu contorno	Enquisa/ Cuestionario/ Traballo de investigación.

	B1.9						
g l ñ						próximo urbán ou natural.	Traballo. Portfolio.
			EFB1.3.2. Respecta o contorno e valóroa como un lugar común para a realización de actividades físico-deportivas.	CSC	AMN Deporte/ ocio	Realiza actividades no medio natural sen xerar impacto medioambiental.	Observación: lista de control.
			EFB1.3.3. Analiza criticamente as actitudes e os estilos de vida relacionados co tratamento do corpo, as actividades de lecer, a actividade física e o deporte no contexto social actual.	CSC	CF	Recoñece actitudes positivas na práctica deportiva relacionadas con estilos de vida saudables. Recoñece actitudes positivas e negativas relacionadas cos estilos de vida e propón cambios para combatelas.	Traballo. Portfolio. Debate. Técnica de preguntas.
m n g	B1.10 B1.11 B1.12	B1.4.	EFB1.4.1. Identifica as características das actividades físico deportivas e artístico expresivas propostas que poidan supor un elemento de risco para si mesmo/a ou para as demais persoas.	CSIEE CSC	CF Deportes EC	Identifica os elementos de risco que supón o incumprimento das normas (material, calzado, axudas...) e cumpre na práctica para evitalos.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario. Técnica de preguntas.
			EFB1.4.2. Describe os protocolos para activar os servizos de emerxencia e de protección do contorno.	CSIEE	CF AMN Deporte/ ocio	Describe os protocolos para activar os servizos de emerxencia. Describe e leva a cabo protocolos básicos de emerxencias.	Cuestionario. Traballo. Exame práctico.

			EFB1.4.3. Adopta as medidas preventivas e de seguridade propias das actividades desenvolvidas durante o ciclo, tendo especial	CSIEE	AMN	Aplica as medidas fundamentais de seguridade nas actividades deportivas coñecidas recoñecendo	Exame práctico.
			coidado con aquelas que se realizan nun contorno non estable.			aquelas que poden ser dun maior risco.	
h i g e b m ñ o	B1.13. B1.14.	B1.5.	EFB1.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para elaborar documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, etc.), como resultado do proceso de procura, análise e selección de información salientable.	CD CCL	Transversal	Elabora en formato dixital traballos sobre os temas solicitados. Elabora en formato dixital e presenta traballos seguindo pautas marcadas polo profesor.	Rúbrica de presentación de traballos.
			EFB1.5.2. Expón e defende traballos elaborados sobre temas vixentes no contexto social, relacionados coa actividade física ou a corporalidade, utilizando recursos tecnolóxicos.	CD CCL	Transversal	Expón o traballo solicitado. Expón traballos e resolve dúbidas.	Rúbrica de expresión oral.

Bloque 2. Actividades físicas artístico-expresivas

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias Clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
n m	B2.1. B2.2.	B2.1.	EFB2.1.1. Utiliza técnicas corporais, de forma creativa, combinando espazo, tempo e intensidade.	CCEC	EC	Utiliza técnicas corporais de forma creativa, combinando espazo, tempo e intensidade.	Rúbrica de expresión corporal. Exame práctico

l d ñ	B2.3.	EFB2.1.2. Crea e pon en práctica unha	CCEC	EC	Realiza unha secuencia libre de	Rúbrica de
		secuencia de movementos corporais axustados a un ritmo prefixado.			movementos (con combas/aerobic etc) axustados a un ritmo prefixado.	avaliación, de autoavaliación e de avaliación entre iguais.
		EFB2.1.3. Colabora no deseño e na realización de bailes e danzas, adaptando a súa execución á dos seus compañeiros e das súas compañeiras.	CCEC	EC	Fai algunha aportación para o deseño da coreografía... Aporta ideas ao grupo e actúa en función do grupo en bailes e danzas.	Exame practico. Rúbrica de avaliación. Grabación
		EFB2.1.4. Realiza improvisacións como medio de comunicación espontánea en parellas ou grupos.	CCEC	EC	Realiza breves improvisacións partindo de elementos básicos estudados previamente.	Representación. Exposición. Pantomima. Rúbrica.

Bloque 3. Actividade física e saúde

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
m f b g	B3.1 · B3.2 B3.3.	B3.1.	EFB3.1.1. Analiza a implicación das capacidades físicas e as coordinativas nas actividades físico deportivas e artístico- expresivas traballadas no ciclo.	CMCCT	CF Deporte s/ocio EC	Recoñece as capacidades físicas vinculadas a actividades de expresión corporal.	Exame. Traballo. Debate.

	B3.4 · B3. 5		EFB3.1.2. Asocia os sistemas metabólicos de obtención de enerxía cos tipos de	CMCCT	CF	Coñece os xeitos de obtención de enerxías e a súa vinculación	Traballo escrito. Exame escrito, debate. Portfolio.
			actividade física, a alimentación e a saúde.			coas diferentes capacidades físicas.	
			EFB3.1.3. Relaciona as adaptacións orgánicas coa actividade física sistemática, así como coa saúde e os riscos e contraindicacións da práctica deportiva.	CMCCT	CF	Coñece adaptacións así como riscos a evitar producidos pola práctica sistemática de actividades física.	Traballo. Exame. Debate. Entrevista.
	B3.6. B3.7.		EFB3.1.4. Adapta a intensidade do esforzo controlando a frecuencia cardíaca correspondente ás marxes de mellora de diferentes factores da condición física.	CMCCT	CF Deportes	Adapta a intensidade do esforzo controlando a frecuencia cardíaca para a súa mellora.	Valoración do Caderno de saúde persoal. Ficha.
			EFB3.1.5. Aplica de forma autónoma procedementos para autoavaliar os factores da condición física.	CMCCT	CF	Aplica de forma autónoma procedementos para autoavaliar os factores da condición física.	Rúbrica de autoavaliación.
			EFB3.1.6. Identifica as características que deben ter as actividades físicas para ser consideradas saudables, adoptando unha actitude crítica fronte ás prácticas que teñen efectos negativos para a saúde.	CMCCT CSC	CF Deport e/ ocio AMN	Identifica as características que deben ter as actividades físicas para ser consideradas saudables, adoptando unha actitude crítica fronte as prácticas que teñen efectos negativos para a saúde.	Traballo escrito. Exame. Debate. Técnica de preguntas.
m g	B3.8 B3.9 B3.10 ·	B3.2..	EFB3.2.1. Participa activamente na mellora das capacidades físicas básicas desde un enfoque saudable, utilizando	CAA	CF	Participa activamente na mellora da súa condición física. Participa activamente na mellora da súa condición	Observación sistemática: lista de control de

f b	B3.11. B3.12 .		os métodos básicos para o seu desenvolvemento.			física seguindo os principios dos métodos de adestramento explicados previamente.	participación activa.
			EFB3.2.2. Alcanza niveis de condición física	CAA	CF	Mellora a súa condición física	Probas físicas iniciais e
			acordes ao seu momento de desenvolvemento motor e ás súas posibilidades.			con respecto ao seu nivel inicial respectando o seu momento de desenvolvemento motor e ás súas posibilidades.	finais.
			EFB3.2.3. Aplica os fundamentos de hixiene postural na práctica das actividades físicas como medio de prevención de lesións.	CAA CSIEE	Transversal	Aplica os fundamentos de hixiene postural na práctica das actividades físicas como medio de prevención de lesións.	Observación sistemática: lista de control. Cuestionario. Caderno de saúde persoal.
			EFB3.2.4. Analiza a importancia da práctica habitual de actividade física para a mellora da propia condición física, relacionando o efecto desta práctica coa mellora da calidade de vida.	CAA	Transversal	Coñece algún dos efectos positivos que ten a práctica de actividade física regular de acordo cos organismos internacionais e nacionais.	Traballo. Entrevista. Técnica de pregunta. Debate. Exame escrito. Técnica de preguntas.

Bloque 4. Os xogos e as actividades deportivas
--

Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	UD	Grao mínimo de consecución	Instrumentos de avaliación
------------	----------	-------------------------	---------------------------	--------------------	----	----------------------------	----------------------------

a b g m	B4.1 B4.2 · B4.3. ·	B4.1	EFB4.1.1. Aplica os aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas, das actividades propostas, respectando as regras e normas establecidas.	CAA CSIEE	Deportes	Aplica os aspectos básicos das técnicas e habilidades específicas, das actividades propostas, respectando as regras e normas establecidas	Rúbrica de autoavaliación.
			EFB4.1.2. Autoavalía a súa execución con respecto ao modelo técnico formulado.	CAA CSIEE	Transvers	Autoavalía a súa execución con respecto ao modelo técnico formulado.	Rúbrica de autoavaliación.
			EFB4.1.3. Describe a forma de realizar os movementos implicados nos modelos técnicos.	CAA CSIEE	Transvers	Autoavalía a súa execución con respecto ao modelo técnico formulado	Rúbrica de autoavaliación. Relfexión. Exposición oral. Portfolio
			EFB4.1.4. Mellora o seu nivel na execución e aplicación das accións técnicas respecto ao seu nivel de partida, amosando actitudes de esforzo, autoexixencia e superación.	CAA CSIEE	Transvers	Mellora o seu nivel de execución con respecto ao seu nivel de partida, amosando actitudes de esforzo e superación, adecuado á súa idade.	Rúbrica de avaliación, de autoavaliación, de avaliación entre iguais.
			EFB4.1.5. Explica e pon en práctica técnicas de progresión en contornos non estables e técnicas básicas de orientación, adaptándose ás variacións que se producen, e regulando o esforzo en función das súas posibilidades.	CAA CSIEE	AMN	Pon en práctica técnicas explicadas en actividades levadas a cabo no medio natural.	Observación. Lista de control. Cartografía.
a			EFB4.2.1. Adapta os fundamentos técnicos e tácticos para obter vantaxe na práctica das actividades físico-deportivas de oposición ou de colaboración-oposición propostas.	CAA CSIEE	Deportes	Emprega os fundamentos explicados para obter vantaxe inicial no transcurso da acción de xogo.	Exame práctico. Rúbrica de avaliación.

b d g m	B4. 4	B4.2.	EFB4.2.2. Describe e pon en práctica de xeito autónomo aspectos de organización de ataque e de defensa nas actividades físico- deportivas de oposición ou de colaboración-oposición seleccionadas.	CAA CSIEE	Deportes	Amosa certa variedade en canto a esquemas de posición en deportes colectivos.	Traballo. Exame práctico. Rúbrica de avaliación.
	B4. 5		EFB4.2.3. Discrimina os estímulos que	CAA	Deportes	Actúa en función do adversario e	Exame práctico. Rúbrica
			cómpre ter en conta na toma de decisións nas situacións de colaboración, oposición e colaboración-oposición, para obter vantaxe ou cumprir o obxectivo da acción.	CSIEE		do móvil nas situacións de colaboración, oposición e colaboración-oposición.	de avaliación.
			EFB4.2.4. Reflexiona sobre as situacións resoltas valorando a oportunidade das solucións achegadas e a súa aplicabilidade a situacións similares.	CAA CSIEE	Deportes	Analiza situacións de xogo propio e rival e propón un plan de acción razoado.	Traballo. Rúbrica de avaliación. Portfolio.

5. TEMPORALIZACIÓN DE UNIDADES DIDÁCTICAS POR CURSOS

5.1. 2º E.S.O.

2º ESO		
UNIDADE DIDÁCTICA	CONTIDOS	ESTÁNDARES DE APRENDIZAJE
1º TRIMESTRE		
UD 1 <i>CONDICIÓN FÍSICA: ¿ESTOU EN FORMA?</i>	Bloque 1 Bloque 3	EFB121 EFB122 EFB123 EFB311 EFB312 EFB313 EFB315
UD. DEPORTES DE RAQUETA	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB411 EFB412 EFB413
UD. DEPORTES ALTERNATIVOS (floorball...)	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB421 EFB422 EFB423
2º TRIMESTRE		
UD DEPORTES: MINI BASKET 3X3	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB411 EFB414 EFB421
UD PRIMEIROS AUXILIOS E ACROSPORT PARELLAS	Bloque 1 Bloque 2	EFB142 EFB211 EFB212
EXPRESIÓN CORPORAL	Bloque 2	EFB211 EFB212 EFB214

COMPOSICIÓN COREOGRÁFICAS		
3º TRIMESTRE		
UD. DEPORTES EQUIPO(balonmano, voleybol)	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB421 EFB422 EFB423
UD. DEPORTES ALTERNATIVOS (ultimate, kimball...)	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB411 EFB412 EFB413 EFB422 EFB423
UD.DANZAS DO MUNDO	Bloque 2	EFB212 EFB213

UD. DEPORTES ALTERNATIVOS	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB131 EFB425 EFB426
UD COMPOSICIÓN COREOGRÁFICAS	Bloque 2	EFB211 EFB212 EFB213
UD. DEPORTES (BASKET- BALONMANO)	Bloque 1 Bloque 4	EFB121 EFB122 EFB123 EFB411 EFB412 EFB421 EFB422
UD. PRIMEIROS AUXILIOS IV	Bloque 1	EFB142
3º TRIMESTRE		
UD.DEPORTES BÉISBOL-RUGBY...	Bloque 1 Bloque 4	EFB111 EFB112 EFB113 EFB121 EFB131 EFB133 EFB132 EFB122

		<p>EFB421 EFB426</p> <p>EFB422 EFB423</p> <p>EFB424 EFB425</p> <p>EFB412</p>
UD. ORIENTACIÓN	<p>Bloque 1</p> <p>Bloque 4</p>	<p>EFB161</p> <p>EFB162</p> <p>EFB413</p> <p>EFB426 EFB431</p> <p>EFB432 EFB433</p>
UD COMPOSICIÓNS COREOGRÁFICAS	Bloque 2	<p>EFB211</p> <p>EFB212</p> <p>EFB213</p>

6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS E MATERIAIS CURRICULARES QUE REQUIRE A MATERIA.

6.1. Características Xerais

Durante o proceso de ensino-aprendizaxe buscarase acadar:

- Integración do alumnado mediante a atención á diversidade.

- Priorización de aprendizaxes que favorezan a integración social.
 - Aprendizaxe significativa: parte dos coñecementos previos dos alumnos.
 - Aprendizaxe como resultado dun proceso de construción (construtivismo).
 - Desenvolvemento do espírito crítico, priorizando a aprendizaxe por indagación ou busca.
 - Metodoloxía activa, o alumno coma centro da acción e tarefas abertas con múltiples respostas.
- Gusto e motivación dos alumnos por aprender, tendo en conta os intereses, necesidades e motivacións dos mesmos.
 - Carácter práctico e vivencial, grande número de experiencias motrices, prevalecendo o proceso fronte ao resultado.

6.2. Métodos e Estilos de Ensino.

Empregaremos tanto métodos baseados na reprodución de modelos (MANDO DIRECTO e ASIGNACIÓN DE TAREFAS), como outros baseados no descubrimento (DESCUBRIMENTO GUIADO e RESOLUCIÓN DE PROBLEMAS).

6.3 Tarefas.

As tarefas a empregar serán: DEFINIDAS, SEMIDEFINIDAS e NON DEFINIDAS

6.4. Estratexias.

ANALÍTICAS e GLOBAIS (con polarización da atención, con modificación da situación real e pura). As estratexias máis usadas serán as globais, de tipo intermedio, con polarización da atención e con modificación da situación real, buscando que as aprendizaxes estean o máis contextualizadas posibéis.

6.5. Agrupamentos, Tempos e Espazos.

Faremos tarefas individuais, por parellas e por grupos mixtos. A organización será máis formal nas prácticas máis analíticas, pasando a ser semiformal naquelas máis globais. Os tempos da sesión serán: Breve Información (5 minutos), Posta en Acción (5 minutos),

Logro de Obxectivos (30 minutos), Volta á Calma (5 minutos) e Análise da Sesión (5 minutos). En canto aos espazos, empregaremos espazos propios da Educación Física (pavillón, pista polideportiva), mais tamén a aula, a biblioteca, o parque natural a carón do instituto... A distribución do espazo durante a práctica será igualitaria e democrática. Ao longo da etapa decantáronos por métodos, estratexias e formas de organización que permitan ao alumno ser máis autónomo e responsábel.

6.6 Materiais e Recursos Didácticos.

O Departamento de Educación Física conta con material impreso e recursos materiais. Como material impreso empregaremos apuntes elaborados polo Departamento e un caderno do alumno. O Departamento de E.F. conta como recursos materiais con material deportivo convencional e non convencional ou alternativo. Como materiais audiovisuais subliñaremos vídeos, CD's, DVD's...

6.7 Actividades de Ensino – Aprendizaxe.

Actividades de INTRODUCCIÓN, APRENDIZAXE, REFORZO e AVALIACIÓN.

6.8 Actividades Complementarias e Extraescolares.

- **COMPLEMENTARIAS:** campionatos nos recreos de xogos e deportes diversos, nalgún caso os propios que se traballaron na materia: baloncesto, brilé, voleibol, bádminton, fútbol - sala, tenis de mesa...
- **EXTRAESCOLARES:** Se propoñen varias actividades para valorar a súa execución o longo do curso. Saída a Manzaneda, visita ás instalacións deportivas da piscina do concello, a contorna próxima e natural do centro con actividades como bautismo en surf ou rafting...

6.9 Elementos transversais.

Imos a traballar sobre todo en base a establecer relacións entre as tarefas empregadas en clase e as tarefas da vida diaria dos alumnos, e tamén en base a establecer relacións entre actividades e o rico patrimonio cultural galego (navegación a vela en dorna galega), coñecemento e práctica de xogos tradicionais dos nosos avós como a estornela, coñecemento e práctica de bailes tradicionais galegos...

Tamén faremos fincapé nunha educación igualitaria (ofertar mesmas posibilidades a todos e todas) e nunha educación para a paz (mediante a resolución pacífica dos conflitos, o diálogo). E todo isto por suposto tendo en conta a importancia que a nosa área de coñecemento ten no eido da educación para a saúde, potenciando a práctica de actividade física e deportiva nos recreos e fóra do eido escolar, unha alimentación saudábel e a non inxesta de alcohol e drogas.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN DO ALUMNADO. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

¿Qué avaliar? Tódolos elementos que interveñen no proceso de ensinanza-aprendizaxe: profesor, alumno, obxetivos, contidos, propostas didácticas, métodos de E-A, proxectos curriculares, e por suposto, a programación de área para o presente curso académico.

¿Cándo avaliar? Durante todo o proceso, farase unha avaliación inicial ou de diagnóstico, unha avaliación formativa, para reaxustar o proceso, e unha avaliación sumativa ou final. Preténdese ter un coñecemento do nivel de partida do alumnado, tendendo na medida do posible a individualizar o proceso de E-A. Deste xeito será posible ter en conta o progreso do alumnado en relación ao seu propio nivel e referenciar o mesmo cos patróns normalizados para a súa etapa.

¿Cómo avaliar?. Empregaránse test de probas físicas, rúbricas, escalas e listas de control de habilidades e actitudes e rexistros de control das tarefas propostas, axeitadas a cada un dos diferentes contidos a impartir. Naqueles contidos nos que se considere axeitado, requirirase do alumnado a realización de fichas e/ou elaboración de traballos.

Seguindo a lei avaliaremos o *conxunto de **coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes** que contribúen ó logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias* a través das unidades didácticas diseñadas para cada trimestre.

A avaliación dos estándares que avalían o grado de consecución dos **coñecementos** terán un peso dun **20%** en cada unidade didáctica, os estándares que avalían o grado de consecución das **destrezas e habilidades un peso do 50%**, e un **30% os estándares** que

avalían o grado de consecución dos contidos comúns, de carácter **actitudinal**. En cada trimestre obtense unha nota por cada unidade didáctica.

A nota de cada avaliación parcial será a **media aritmética** das notas das unidades didácticas de cada trimestre, sempre e cando se obteña unha puntuación de 4 sobre 10 puntos en cada un dos 3 ámbitos. Para aprobar o alumnado debe obter unha puntuación mínima de 5. Aplicarase o redondeo en 0,5.

Cando un/unha alumno/a non poida realizar a clase ou algún contido da materia por ter unha **doenza** ou **lesión** que así o recomende, deberá presentar un informe xustificativo firmado polo médico que valorou o seu estado. Este informe debe especificar a duración prevista da doenza (especialmente se é de longa duración) ou se o profesorado de EF debe ter en conta algún criterio específico relevante cara a práctica de actividade física. É necesario que o alumno que esté nesta situación achegue un informe do seu médico o máis detallado posible, coas indicacións necesarias a ter en conta polo profesorado segundo a súa patoloxía. O alumnado que se atope nesta circunstancia deberá asistir igualmente ás sesións de Educación Física, cumprimentando unha ficha de observación dos contidos impartidos, así coma os traballos que sexan considerados oportunos para cada contido. De non entregar ese traballo na seguinte sesión, o alumno terá unha valoración negativa no computo do traballo de aula.

As normas relativas á indumentaria requirida para as clases (ter o pelo recollido, non empregar aneis, cadenas, colgantes ou outros elementos decorativos que poidan supor un risco para o propio alumno ou os seus compañeiros, levar calzado deportivo e ben atado, empregar pantalóns e camisetas axeitados para a práctica deportiva) serán tidas en conta de xeito especial de forma que o seu incumprimento dará lugar a non poder realizar a clase con resto dos/as compañeiros/as, e se asignaran tarefas alternativas (organización de materiais, traballos alternativos, fichas da sesión, etc). Cada incumprimento será penalizado con 0,3 puntos sobre a puntuación dos estándares de carácter común correspondentes a ese trimestre. **O incumprimento desta norma durante máis de 4 períodos lectivos terá como resultado a non superación do trimestre, xa que denota unha falta de interese por parte do alumnado.**

Aquelas alumnas ou alumnos que non superen algunhas das avaliacións parciais, levarán

a cabo traballos teórico-prácticos relacionados coas diferentes unidades didácticas non superadas, nos prazos de entrega establecidos pola docente. A superación de ditos traballos conlevará a superación das unidades didácticas suspensas e a súa modificación na nota media do trimestre non superado.

Segundo a **Orde do 25 de xaneiro de 2021** que modifica a avaliación na comunidade de Galiza e tamén a **Orde do 8 de setembro de 2021** que desenvolve o D229/2011 de atención a diversidade aplicaranse as seguintes medidas:

- No período comprendido entre o 8 e 21 de xuño (entre a 3ª avaliación parcial e a avaliación final), levaranse a cabo actividades de apoio, reforzo, recuperación e ampliación entre o alumnado.
- Aquel alumnado que teña algunha avaliación non superada preparará probas ou traballos de recuperación relacionados coas unidades didácticas non superadas. Poden ter carácter teórico ou práctico, en función das partes a recuperar.
- Farase un breve informe de avaliación individualizado que servirá de base para o deseño das correspondentes actividades de recuperación. Tendo en conta aqueles criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe non superados.
- Aquel alumnado que desexa subir a nota da terceira avaliación, fará traballos de ampliación e axudará na medida que o docente considere, aos compañeiros con máis dificultades na preparación das súas probas ou traballos de recuperación.
- A cualificación definitiva da materia farase efectiva na avaliación final.

A nota da avaliación final será a media aritmética da nota das 3 avaliacións. Expresada en números enteiros e redondeada a partir de 0,5.

7.1. Alumnado coa materia pendente

O alumnado coa materia pendente terán que recuperar o contido ou contidos non superados no curso anterior mediante a realización de traballos e probas relativos a esos contidos, e que terán que entregar en cada trimestre, segundo as indicacións do seu profesor. Non caso de non entregar ou superar estes traballos e probas, deberán realizar unha proba de carácter teórico-práctico xeral a levar a cabo no mes de abril. De xeito

específico os alumnos terán que levar a cabo ó longo do ano as seguintes actividades de recuperación :

2ª Semana de novembro : Exame teórico-práctico

2º semana de febreiro : Exame práctico-práctico

2º semana de abril: Traballos e/ou exame teó-prá.

No taboleiro do alumnado do pavillón colocárase un listado cos alumnos pendentes e os contidos que teñen que recuperar.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

8.1. Indicadores de logro do proceso de ensino

	Escala			
	1	2	3	4
1. O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.				
2. Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreceu a aprendizaxe.				
3. Conseguiuse motivar para lograr a actividade intelectual e física do alumnado.				
4. Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.				
5. Contouse co apoio e coa implicación das familias no traballo do alumnado.				
6. Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.				
7. Adoptáronse as medidas curriculares adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
8. Adoptáronse as medidas organizativas adecuadas para atender ao alumnado con NEAE.				
9. Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.				
10. Usáronse distintos instrumentos de avaliación.				
11. Dáse un peso real á observación do traballo na aula.				
12. Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.				

8.2 Indicadores de logro da práctica docente

	Escala			
	1	2	3	4
1. Como norma xeral, fanse explicacións xerais para todo o alumnado.				
2. Ofrecense a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.				
3. Elabóranse actividades atendendo á diversidade.				
4. Elabóranse probas de avaliación adaptadas ás necesidades do alumnado con NEAE.				
5. Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.				
6. Combínase o traballo individual e en equipo.				
7. Poténcianse estratexias de animación á lectura.				
8. Poténcianse estratexias tanto de expresión como de comprensión oral e escrita.				
9. Incorporáanse as TIC aos procesos de ensino – aprendizaxe.				
10. Préstase atención aos elementos transversais vinculados a cada estándar.				
11. Ofrecense ao alumnado de forma rápida os resultados das probas / traballos, etc.				
12. Analízanse e coméntanse co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección das probas, traballos, etc.				
13. Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros.				
14. Grao de implicación do profesorado nas funcións de tutoría e orientación.				
15. Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.				
16. As medidas de apoio, reforzo, etc. están claramente vinculadas aos estándares.				
17. Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación...				

9. ORGANIZACIÓN DAS ACTIVIDADES DE SEGUIMENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES.

Aqueles alumnos que promocionen coa materia de educación física sen superar, ao ser esta de contidos progresivos, deberán realizar todas as actividades de reforzo do curso anterior que lles sexan indicadas coa finalidade de poder alcanzar os obxectivos previstos. Estas tarefas de reforzo poderán ser realizadas tanto na propia clase de EF do curso ao que promocionou o alumno coma fora dela, sendo suxeitas a una avaliación por parte do profesorado implicado para certificar a consecución dos obxectivos establecidos. De xeito xeral a programación de tarefas para recuperar a materia será a seguinte:

1º trimestre: exame de contidos teóricos

2º trimestre: exame de contidos

prácticos

3º trimestre: Traballo sobre o contido asignado e/ou exame teórico-práctico.

Para superar a materia pendente, o alumno terá que obter unha avaliación positiva en tódolos exames e traballos.

10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS RESULTADOS.

Realizarase unha avaliación inicial en cada unidade didáctica para coñecer o nivel de partida de cada alumno/a de xeito que se poida organizar de ser o caso, actividades de aprendizaxe por niveis de dificultade. Deste xeito, propoñemos tamén actividades de autoavaliación por parte do propio alumnado para facilitar a toma de conciencia tanto do seu propio nivel de condición física, coma das súas habilidades técnico-táctica-expresiva, para que poida ser coñecedor das evolucións nas súas propias aprendizaxes. No caso de detectar dificultades de importancia (baixo nivel de condición física, habilidade, postura corporal, pisada, nivel coordinativo, ect.) comunicaráselle tanto ao alumno coma á súa familia, facéndolle as recomendación que seguindo o noso criterio profesional, serían máis axeitadas en cada caso.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.

Partimos da idea xeral de que cada alumno é diferente ós demais; os aprendizaxes previos, o nivel de maduración, a situación persoal e familiar e os factores xenéticos son algúns aspectos que poden marcar diferencias entre os alumnos a hora de aprender, e de ahí que o aprendizaxe se desenvolle de modo individualizado, de maneira que cada cúl observe a súa propia progresión.

Para disminuir as diferencias e acercar o currículo ás características individuais de cada ún, sin tratar por iso de disminuir o grado de esixencia senón de flexibilizalo.

O alumnado con necesidades educativas especiais terán a posibilidade de adaptar os tres tipos de contidos (conceptuais, procedimentais e actitudinais) a súas necesidades específicas coa supervisión do profesor. Prácticamente en tódalas actividades que se propoñen se emplean materiais e reglamentacións adaptadas a idade e a unha concepción menos competitiva e máis lúdica da actividade física, polo que tódolos alumnos poden participar sin importar o nivel de execución motriz.

Os grupos de traballo serán flexibles o que permitirá ir graduando os niveis e que os alumnos traballen según as súas posibilidades.

De calquer maneira, para os casos concretos nos que o alumno non pode participar de maneira igual que o resto propondránse as seguintes modificacións:

- AUTOAVALIACIÓN: Plantear a avaliación como un proceso desde o inicio hasta o final, de maneira que todos poidan marcar o seu nivel aínda que sea baixo.

-ANOTACIÓN DE PUNTOS DÉBILES: Ábrese un espacio para que se anoten as carencias e aqueles aspectos que precisen unha adaptación dos niveis normais para a idade. Os alumnos que teñen algunha necesidade especial aprenden a coñecer mellor e a valorar as súas peculiaridades, intentando superalas na medida do posible.

-ACTIVIDADES DE REFORZO E AMPLIACIÓN: En cada bloque de contidos se propoñen actividades de reforzo e ampliación para realizar tanto dentro coma fóra do horario escolar. Aínda que o ideal sería que as pudiesen realizar co profesor fóra da clase, si eso non é posible (polo horario de utilización das instalacións), se poden realizar programas específicos de mellora fóra da clase, donde a execución fose parte dos contidos previstos para ese grupo de alumnos.

-INACTIVIDADE:Ó non existir as exencións, os alumnos con limitación (temporal o permanentes) realizarán as actividades que non perxudiquen o seu problema á vez que

complementarán, con traballos prácticos e teóricos, os contidos que non poidan desenvolver e realizarán outros que traten sobre súa doenza ou limitación física; tamén participarán na elaboración de apuntes para os compañeiros, participación en actividades deportivas realizando tarefas de arbitraje, dirección de actividades ós compañeiros (quentamento, xogos, exercicios de relaxación...).

-ADAPTACIÓN CURRICULAR: Faráse a vista dun certificado médico oficial en dónde se fagan constar as limitacións que o alumno posee para a realización da práctica de actividade física. Debe tender a posibilitar a tódolos alumnos a consecución dun aprendizaxe constructivo e significativo a través de modificacións que flexibilicen as condicións de desenrolo.

Algunhas medidas que se poden incluír na adaptación curricular serán as seguintes:

a) Valoración inicial: Estudio inicial dos alumnos para acercarnos a súa realidade en canto a diferentes factores:

*Características constitucionales e de desenrolo motriz: Datos antropométricos (peso, talla, envergadura. .j, y de eficacia en conducta motriz (valoración de la condición física e do nivel de desenrolo das cualidades motrices habilidades básicas e específicas, así como das habilidades expresivas).

* Experiencias previas: Enquisas combinadas cas probas do apartado anterior para chegar a unha aproximación das distintas actividades realizadas polos alumnos (tanto dentro da Educación Física escolar como na práctica de actividades físicas e deportes fóra da escola) e do nivel de progresión alcanzado nelas.

Distinguiremos dous niveles de aplicación, a valoración inicial a principio de curso (especialmente no primeiro curso, xa que nos servirá para o establecemento de obxectivos terminais, metodoloxía, organización avaliación) e súa valoración ó comezo de cada unidade didáctica, o que nos permitirá adecuar o nivel dos contidos.

b) Adaptación dos obxectivos: Establecer obxectivos principais centrados nos aspectos fundamentais que contemplan uns mínimos de referencia, obxectivos secundarios que contemplan os anteriores pero que non sexan de obrigado cumprimento por parte dos alumnos.

c) Selección e priorización dos contidos: Para a consecución dun obxectivo deben existir distintos camiños, distintos contidos. Tamén aquí debe haber uns mínimos e, a partir

deles, outros de maior grado de complexidade. Na selección de contidos establecemos suficiente variedade como para permitir a cada alumno a consecución do obxectivo.

d) Emplear metodoloxías e estratexias centradas no proceso e non no alumnado: Os modelos de ensinanza basados na búsqueda permiten ó alumnado unha maior toma de conciencia e de intervención, ó tempo que desenrollan a súa motivación.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES PROGRAMADAS POR CADA DEPARTAMENTO DIDÁCTICO

O Departamento de Educación Física propón as seguintes actividades para o próximo curso:

12.1 Actividades complementarias en horario escolar:

- COMPLEMENTARIAS: campionatos nos recreos de xogos diversos: baloncesto, brilé, voleibol, bádminton, fútbol - sala, tenis de mesa..... Visita de algún club a presentar o seu deporte no centro. Visita a instalacións deportivas próximas o centro...

12.2 Actividades extraescolares:

- EXTRAESCOLARES: en 1º de ESO saída á Coruña a patinar sobre xeo no Coliseo. Resto de cursos actividades no medio natural tales como sendeirismo, rafting, barranquismo, esquí, surf.

A realización e temporalización destas actividades está supeditada á situación da pandemia e secundariamente terase en conta a climatoloxía, grado de aceptación por parte do alumnado, medios materiais, técnicos e humanos dispoñibles.

13. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Durante todo o curso e de xeito periódico, o departamento de educación física fará un seguemento periódico da consecución dos obxetivos propostos e da execución dos contidos

a impartir coma xeito de control da propia programación, así como unha análise da mesma ao final do curso que quedará reflectida na memoria final do departamento.

Trataráse ao final de cada trimestre ou no seu defecto ao final de curso de que os alumnos cumprimenten tamén unha enquisa de valoración dos diferentes contidos da programación co fin de coñecer a súa opinión cara a materia e as posibles modificacións ou melloras que puideran ser de aplicación para o vindeiro curso.

13.1 INDICADORES

	Escala			
	1	2	3	4
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas ou proxectos a partir dos elementos do currículo.				
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas / temas / proxectos.				
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.				
4. Adecuación da secuenciación dos estándares para cada unha das unidades, temas ou proxectos.				
5. Adecuación do grao mínimo de consecución fixado para cada estándar.				
6. Asignación a cada estándar do peso correspondente na cualificación.				
7. Vinculación de cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación.				
8. Asociación de cada estándar cos elementos transversais a desenvolver.				
9. Fixación dunha estratexia metodolóxica común para todo o departamento. [Só para ESO e bach.].				
10. Adecuación da secuencia de traballo na aula.				
11. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.				
12. Adecuación do libro de texto (no caso de que se use).				
13. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.				
14. Adecuación da proba de avaliación inicial, elaborada a partir dos estándares.				
15. Adecuación do procedemento de acreditación de coñecementos previos [Só para				

determinadas materias de 2º de bacharelato].				
16. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.				
17. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación dun exame e dunha avaliación.				
18. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final. [Só para ESO e bacharelato].				
19. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación extraordinaria. [Só para ESO e bach].				
20. Adecuación dos criterios establecidos para o seguimento de materias pendentes. [Só para ESO e bacharelato]				
21. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación desas materias pendentes.				
22. Adecuación dos exames, tendo en conta o valor de cada estándar.				
23. Adecuación dos programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares.				
24. Adecuación das medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE.				
25. Grao de desenvolvemento das actividades complementarias e extraescolares previstas.				
26. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos.				
27. Adecuación dos mecanismos para informar ás familias sobre os criterios de promoción.				
28. Adecuación do seguimento e da revisión da programación ao longo do curso.				
29. Contribución desde a materia ao plan de lectura do centro.				
30. Grao de integración das TIC no desenvolvemento da materia.				

14.REFERENCIAS NORMATIVAS

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE).
- Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación. (LOMLOE)
- Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato (BOE do 3 de xaneiro de 2015).

- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE do 29).
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29). No caso das programacións didácticas de Educación Primaria, Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 9).
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/16 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29).

DEPARTAMENTO DE EDUCACIÓN FÍSICA:
ISMAEL GARCÍA CARBALLO

